

4. Pieprasījums un piedāvājums tirgū	Vārds	
	Uzvārds	
	Klase	Datums
	Punkti	Vērtējums
<i>I variants</i>		

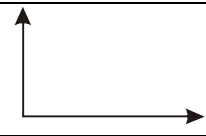

1. Apvelciet pareizās atbildes burtu (katram jautājumam ir tikai viena pareiza atbilde). (8 punkti)

<p>1. Ja pieaugs preces cena, tad:</p> <p>a) samazināsies preces pieprasījums;</p> <p>b) palielināsies preces piedāvājums;</p> <p>c) palielināsies preces piedāvātais daudzums;</p> <p>d) palielināsies preces pieprasītais daudzums.</p> <p>2. Tirgū trūkst preces A. Kura pasākuma īstenošana, visticamāk, varētu novērst preces trūkumu tirgū?</p> <p>a) Ražošanas apjoma palielināšana un esošās tirgus cenas samazināšana.</p> <p>b) Ražošanas apjoma samazināšana un esošās tirgus cenas saglabāšana.</p> <p>c) Ražošanas apjoma samazināšana un esošās tirgus cenas samazināšana.</p> <p>d) Cenas paaugstināšana līdz tirgus cenai.</p> <p>3. 2005. gada janvārī vētra izgāza daudz koku. Latvijas kokmateriālu tirgū:</p> <p>a) palielinājās koksnes pieprasījums;</p> <p>b) palielinājās koksnes piedāvājums;</p> <p>c) samazinājās koksnes pieprasījums;</p> <p>d) pieauga koksnes tirgus cena.</p> <p>4. Kafejnīca "Gardums" īpašnieks, kuram ir daudz konkurentu, apgalvo, ka viņš zaudēs pusi pircēju, ja paaugstinās cenas par 2%. Šajā gadījumā pieprasījums ir:</p> <p>a) elastīgs;</p> <p>b) neelastīgs;</p> <p>c) vienādi elastīgs;</p> <p>d) absolūti neelastīgs.</p>	<p>5. Samazinoties skrituļslidu cenai, elkoņu un ceļgalu aizsargu pieprasījums:</p> <p>a) samazināsies;</p> <p>b) palielināsies;</p> <p>c) nemainīsies;</p> <p>d) skrituļslidu cenas maiņa ietekmēs tikai skrituļslidu pieprasījumu.</p> <p>6. Ja valdība iejaucas tirgus mehānismā un nosaka cenas griestus, tad tirgū:</p> <p>a) šīs preces trūks;</p> <p>b) radīsies preces pārpalikums;</p> <p>c) prece tiks pārdota par līdzsvara cenu;</p> <p>d) preces cena palielināsies.</p> <p>7. Ja pieprasījums pēc ieejas biļetēm diskotēkā ir neelastīgs, tad, palielinot ieejas biļešu cenu, kopējie ieņēmumi:</p> <p>a) palielināsies;</p> <p>b) samazināsies;</p> <p>c) nemainīsies;</p> <p>d) pēc dotās informācijas nevar noteikt.</p> <p>8. Ja preces līdzsvara cena ir Ls 3 un šīs preces pieprasījums samazināsies, tad:</p> <p>a) līdzsvara cena palielināsies;</p> <p>b) līdzsvara cena samazināsies;</p> <p>c) līdzsvara cena nemainīsies;</p> <p>d) palielināsies piedāvātais preču daudzums.</p>
--	---

2. Ierakstiet pirms skaidrojuma terminu. (3 punkti)

- – parāda, cik lielā mērā cenas izmaiņas ietekmē pieprasījuma vai piedāvājuma apjomu.
- – par augstāku cenu tiks piedāvāts lielāks preces daudzums, ja citi apstākļi ir nemainīgi.
- – prece, kuras pieprasījums, palielinoties patērētāju ienākumiem, samazinās.

3. Aizpildiet tabulu. Uzzīmējiet grafiski, kādas pārmaiņas notikušas. (6 punkti)

Tirgus	Notikums	Grafiks	Kas mainījies (pieaug "↑", samazinās "↓", nemainās "-")
Benzīns	Pieauga naftas cena		Pieprasījums Cena Piedāvājums Daudzums
Normālas preces tirgus	Pieaug iedzīvotāju ienākumi		Pieprasījums Cena Piedāvājums Daudzums
Aveņu ievārijums	Pieaug saldētu aveņu cena un iespēja tās eksportēt		Pieprasījums Cena Piedāvājums Daudzums

4. Precei ir šāds pieprasījums un piedāvājums. (12 punkti)

P (Ls)	Pieprasījuma daudzums (gab.)	Piedāvājuma daudzums (gab.)
1,00	120	0
1,50	90	30
2,00	60	120
3,00	30	180

Uzzīmējiet grafiku un pierakstiet tajā visu nepieciešamo.

Uzrakstiet :

- a) līdzsvara cena –
- b) līdzsvara daudzums –

Aprēķiniet ieņēmumus pie līdzsvara cenas (parādiet aprēķina gaitu) –

Ja valdība uz lieliem svētkiem noteiks cenu Ls 1,50 , tad:

- a) pircēji gribēs pirkt –
- b) pārdevēji gribēs pārdot –
- c) pārdevēju ieņēmumi būs (parādiet aprēķina gaitu) –
- d) būs pārpalikums vai deficīts –
- e) tā būs cenu grīda vai griesti –

5. Preces cena ir Ls 20 un pieprasījuma daudzums pēc tās ir 200 nedēļā. Palielinot cenu par Ls 5, pieprasījuma daudzums pēc tās samazinājās līdz 140. (5 punkti)

Uzrakstiet elastības aprēķināšanas formulu un paskaidrojiet apzīmējumus.

Aprēķiniet elastības koeficientu (parādiet aprēķina gaitu).

Uzrakstiet, kāds elastības tips raksturīgs šai precei un pamatojiet atbildi.

.....

Kā un par cik mainījās firmas ieņēmumi (parādiet aprēķina gaitu)?

Par ko liecina ieņēmumu izmaiņas?

.....

6. Uzrakstiet argumentētu eseju “Veikalos ir lielās Ziemassvētku atlaides, cenas ir zemākas, tomēr veikalnieki apgalvo, ka šajā laikā viņi gūst vislielāko peļņu”. Izskaidrojiet šo situāciju. (12 punkti)

4. Pieprasījums un piedāvājums tirgū	Vārds	
	Uzvārds	
	Klase	Datums
	Punkti	Vērtējums
<i>II variants</i>		

1. Apvelciet pareizās atbildes burtu (katram jautājumam ir tikai viena pareiza atbilde). (8 punkti)

<p>1. Paaugstinoties televizora cenai:</p> <p>a) samazināsies televizora pieprasījums;</p> <p>b) samazināsies televizoru piedāvājums;</p> <p>c) televizoru pieprasījuma līkne pārvietosies pa kreisi;</p> <p>d) samazināsies pieprasīto televizoru daudzums.</p> <p>2. Tirgus līdzsvars veidosies tad, ja:</p> <p>a) uzņēmums spēj saražot tieši tik daudz preču, cik pircēji vēlas nopirkt;</p> <p>b) par cenu Ls 1 diskotēku vēlas apmeklēt 230 skolēni, un diskotēkas rīkotāji arī grib pārdot 230 biļetes par Ls 1;</p> <p>c) pieprasījums ir vienāds ar piedāvājumu;</p> <p>d) cena tirgū ilgstoši nemainās.</p> <p>3. Saskaņā ar piedāvājuma likumu:</p> <p>a) tirgus cenu kartupeļiem nosaka tikai pārdevējs;</p> <p>b) par Ls 0,50 pircēji gribēs pirkt vairāk kartupeļu nekā par Ls 0,75;</p> <p>c) par Ls 0,75 pārdevēji spēs pārdot vairāk kartupeļu nekā par Ls 0,50;</p> <p>d) par Ls 0,75 pārdevēji centīsies piegādāt vairāk kartupeļu tirgum nekā par Ls 0,50.</p> <p>4. Esot pastāvīgām cenām, pieprasījums pēkšņi samazinājies. Iemesls ir:</p> <p>a) tas, ka iestājies līdzsvars;</p> <p>b) pieprasījuma elastīgums;</p> <p>c) aizvietotājpreces parādīšanās tirgū;</p> <p>d) tas, ka mainījies piedāvājums.</p>	<p>5. Samazinoties slēpju cenai, slēpju zābaku pieprasījums:</p> <p>a) samazināsies;</p> <p>b) palielināsies;</p> <p>c) nemainīsies;</p> <p>d) slēpju cenas maiņa ietekmēs tikai slēpju pieprasījumu.</p> <p>6. Ja valdība iejaucas tirgus mehānismā un nosaka cenas grīdu, tad tirgū:</p> <p>a) šīs preces trūks;</p> <p>b) radīsies preces pārpalikums;</p> <p>c) prece tiks pārdota par līdzsvara cenu;</p> <p>d) darbojas cenas regulējošā funkcija.</p> <p>7. Ja pieprasījums pēc ieejas biļetēm diskotēkā ir elastīgs, tad, palielinot ieejas biļešu cenu, kopējie ieņēmumi:</p> <p>a) palielināsies;</p> <p>b) samazināsies;</p> <p>c) nemainīsies;</p> <p>d) pēc dotās informācijas nevar noteikt.</p> <p>8. Ja preces līdzsvara cena ir Ls 10 un šīs preces piedāvājums palielināsies, tad:</p> <p>a) līdzsvara cena palielināsies;</p> <p>b) līdzsvara cena samazināsies;</p> <p>c) līdzsvara cena nemainīsies;</p> <p>d) samazināsies piedāvātais preču daudzums.</p>
---	--

2. Ierakstiet pirms skaidrojuma terminu. (3 punkti)

- – prece, kuras pieprasījums, palielinoties patērētāju ienākumiem, samazinās.
- – pieprasījums, kad būtiskas cenas izmaiņas izraisa nelielas pieprasītā daudzuma izmaiņas.
- – palielinoties ienākumiem, preces pieprasītais daudzums pieaug, bet tirgus pieprasījuma līkne pārvietojas pa labi.

3. Aizpildiet tabulu. Uzzīmējiet grafiski, kādas pārmaiņas notikušas. (6 punkti)

Tirgus	Notikums	Grafiks	Kas mainījies (pieaug “↑”, samazinās “↓”, nemainās “–”)
Lietussargs	Lietaina vasara		Pieprasījums Cena Piedāvājums Daudzums
Slēpju zābaki	Pieaug slēpju cena, jo pieaudzis pieprasījums pēc slēpēm.		Pieprasījums Cena Piedāvājums Daudzums
Sviests	Pieaug siera cena un iespēja to eksportēt.		Pieprasījums Cena Piedāvājums Daudzums

4. Precei ir sekojošs pieprasījums un piedāvājums. (12 punkti)

P (Ls)	Pieprasījums (gab.)	Piedāvājums (gab.)
5,00	80	0
7,00	60	20
10,00	40	80
13,00	20	120

Uzzīmējiet grafiku un pierakstiet tajā visu nepieciešamo.

Uzrakstiet:

- a) līdzsvara cena –
- b) līdzsvara daudzums –

Aprēķiniet ieņēmumus pie līdzsvara cenas (parādiet aprēķina gaitu) –

Ja valdība uz lieliem svētkiem noteiks cenu Ls 7,00, tad:

- a) pircēji gribēs pirkt –
- b) pārdevēji gribēs pārdot –
- c) pārdevēju ieņēmumi būs (parādiet aprēķina gaitu) –
- d) būs pārpalikums vai deficīts –
- e) tā būs cenu grīda vai griesti –

5. Preces cena ir Ls 60 un pieprasījuma daudzums pēc tās ir 500 nedēļā. Palielinot cenu par Ls 10, pieprasījuma daudzums pēc tās samazinājās līdz 400. (5 punkti)

Uzrakstiet elastības aprēķināšanas formulu un paskaidrojiet apzīmējumus.

Aprēķiniet elastības koeficientu, parādiet risinājuma gaitu.

Uzrakstiet, kāds elastības tips raksturīgs šai precei, un pamatojiet atbildi.

.....

Kā un par cik mainījās firmas ienākumi? Veiciet aprēķinus.

Par ko liecina ienākuma izmaiņas?

.....

6. Uzrakstiet argumentētu eseju “Veikalos ir lielās Ziemassvētku atlaides, cenas ir zemākas, tomēr veikalnieki apgalvo, ka šajā laikā viņi gūst vislielāko peļņu”. Izskaidrojiet šo situāciju. (12 punkti)

Pārbaudes darba “Pieprasījums un piedāvājums tirgū” vērtēšanas kritēriji

Uzdevums	Kritēriji	Punkti
1.	Par katru pareizu atbildi testā 1 punkts	8
2.	Par katru pareizi ierakstītu terminu 1 punkts	3
3.	Par katru pareizu uzzīmētu grafiku 1 punkts Par katras situācijas pilnīgi precīzu izmaiņu aprakstu 1 punkts	6
4.	Pareizs grafiks 4 punkti (1 punkts – pareizs mērogs, 1punkts – pie asīm pierakstīti apzīmējumi un mērvienība, 1 punkts – pareizas līknes, 1 punkts – pie līknēm pierakstīts līkņu nosaukums) Par katru pareizu atbildi 1 punkts	12
5.	Pareizi uzrakstīta formula un paskaidroti apzīmējumi 1 punkts Pareizi aprēķināts elastības koeficients un parādīta aprēķina gaita 1 punkts Pareizi noteikts elastības tips un atbilde pamatota 1 punkts Pareizi aprēķināta ieņēmumu starpība un parādīta aprēķina gaita 1 punkts Pareiza atbilde 1 punkts	5
6.	Eseju labo atbilstoši eksāmena kritērijiem	12